

«Τί;» ἀνεφώνησαν μερικαὶ φίλαι τῆς Μαρίας, «Εἶναι ἡ Μαρία; Πῶς γίνεται;»

«Ἐγὼ εἶμαι, βέβαια.» ἀπεκρίθη ἡ Μαρία, ἥτις δὲν ἐνόησε περὶ τίνος ἐπρόκειτο «Ἐγὼ εἶμαι» δὲν με γνωρίζετε; Τί με θέλετε;»

Τὰς λέξεις αὐτὰς τὰς ἐξέλαβον οἱ ἄλλοι ὡς ὁμολογίαν τοῦ ἐγκλήματος, καὶ εὐθὺς ἀπὸ ὅλα τὰ στόματα ἠκούσθη ἡ φωνή:

«Αὐτὴ εἶναι!»

«Ἐκαμὲς πολὺ κακὸν πρᾶγμα, παιδί μου.» εἶπε σοβαρῶς ἡ θεία Αὐγὴ εἰς τὴν Μαρίαν. «Μὲ λυπεῖ παραπολύ. Ποτὲ δὲν θα σε ἐνόμιζα ἱκανὴν νὰ κάμῃς ἕνα τοιοῦτον σφάλμα· εἶσαι ἡ τελευταία, τὴν ὁποίαν θὰ ὀπώπτουσα.»

Ἐστράφη τότε πρὸς τὰ ἄλλα παιδιά. «Τῆς Μαρίας τὸ σφάλμα,» εἶπε «δὲν ἀποβλέπει ἄλλον ἀπὸ τὸν πατέρα της καὶ ἐμέ· σεῖς νὰ τὸ λησμονήσητε. Ἐξακολουθήσατε τὰ παιγνιδία σας, νὰ ἦσθε μόνον φρόνιμοι, μὴ μιμηθῆτε τὸ κακὸν της παράδειγμα... Ἐνθυμεῖσθε, — ἔχω τὸν λόγον σας.»

Τότε ἐκαταίβασε τὴν ἄκραν τοῦ παραπετάσματος, τὴν ὁποίαν ὁ Ἑρρίκος ἀπὸ τὴν βίαν του εἶχεν ἀφήσει σικωμένην καὶ ἐξῆλθεν, ἀφοῦ πρῶτον παρήγγειλε χαμηλοφώνως εἰς καθὲν ἀπὸ τὰ παιδιά χωριστὰ νὰ μὴ φερθῆ πολὺ αὐστηρὰ πρὸς τὴν ἔνοχον. Ὅταν ἦλθεν ἡ σειρὰ τοῦ Ἑρρίκου νὰ ἀκούσῃ τὴν παραγγελίαν αὐτὴν πῶς ἐκρατήθη καὶ δὲν ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς θείας του, νὰ ἐξομολογήθῃ τὸ σφάλμα του καὶ νὰ ἀθωώτῃ τὴν δυστυχῆ μικρὰν Μαρίαν! Ἄλλ' ὄχι· διὰ νὰ κρύψῃ τὸ πρῶτον σφάλμα ὑπέπεσαν εἰς δεύτερον, εἰς ἐγκλημα αἰσχυρὸν— διὰ τῆς σιωπῆς του ἀφίνων νὰ κατηγορηθῆ ὁ ἀθῆος. Ἰδοὺ, παιδί μου, ποῦ φέρει τὸ κακόν· εἶναι ὅμοιον μὲ τὴν γάγγραιναν, ἡ ὁποία ἀφοῦ προσβάλλῃ ἕνα δάκτυλον, μεταβαίνει εἰς τὴν χεῖρα καὶ ἐξαπλώνεται εἰς ὅλοκληρον τὸ σῶμα ἐκείνου ὁ ὁποῖος δὲν τολμᾷ νὰ θυσιάσῃ τὸν νοσηρὸν δάκτυλον.

Ἡ Μαρία ὅτε εἶδε τὴν θείαν τακτοποιοῦσαν τὰ παραπετάσματα εἶχεν ἐνοήσῃ περὶ τίνος ἐπρόκειτο, ἀλλ' ἡ συναίσθησις τῆς ἀθωότητός της ἦτο τόσον ἰσχυρὰ ὥστε εἶχε περιορισθῆ εἰς τὸ νὰ εἴπῃ μὲ πολλὴν γλυκύτητα.

«Πιστεύετε, λοιπόν, — νομίζετε ἀλήθεια ὅτι ἐμβῆκα ἐγὼ εἰς τὸ δωμάτιον;»

«Ὅχι, ἐμβῆκεν ἕνα ποντικαί.» ἀπεκρίθη φωνὴ τις περιπαικτικῶς. Ὅλοι δὲ τότε ἀπεμακρύνθησαν ἀπὸ τὴν Μαρίαν.

«Πῶς! πιστεύετε ὅτι εἶμαι ἔνοχος;» εἶπε πάλιν ἡ ταλαίπωρος μικρὰ.

Ἡ φωνὴ της ἔτρεψε καὶ δύο μεγάλα δάκρυα κατέπεσαν σιγὰ σιγὰ ἐπάνω εἰς τὰς ὠχρὰς της παρειάς. Αἱ πλέον ὑπερήφανοι τῶν συντρόφων της τῇ ἀπεκρίθησαν ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ ὅχι φιλία μεταξὺ αὐτῶν καὶ αὐτῆς ἀλλ' οὔτε ἀπλῆ γνωριμία· ἐνῶ ἄλλαι ἡπιώτεραι ἠρκέσθησαν εἰς τὸ νὰ δεῖξουν τὴν δυσαρέσκειάν των διὰ τῆς σιωπῆς. Ἡ Μαρία ἐπλησίασε πρῶτον τὰ μὲν, ὕστερον τὰ δὲ, ἀλλὰ μὴ ἀπαντῶσα ἄλλο παρὰ σκληρὰς λέξεις ἢ ψυχρὰν πεφρόνησιν, ὑπῆγε καὶ ἐκάθισεν εἰς μίαν γωνίαν ὡς ἀπολιθωμένη, καὶ δὲν ἐκινήθη πλέον ἀπὸ τὴν θέσιν της. Ὅποιος τὴν ἐβλέπεν εἰς τὴν σκοτεινὴν ταύτην θέσιν, θὰ ἔλεγεν ὅτι ἦτο ἄγαλμα τῆς Λύπης καὶ τῆς Ἰπομονῆς. Εἶχεν ὑποφέρει τόσον ἡ δυστυχῆς ὀρφανή, ὥστε ἤξευρε νὰ ὑποφέρῃ χωρὶς νὰ παραπονῆται.

Τὰ παιγνιδία ἤρχισαν ἐκ νέου ἀλλ' ἐκείνην κανεὶς δὲν τὴν προσεκάλεσε. Τέλος ἐσήμανεν ἡ ὥρα τοῦ ὕπνου· τὰ παιδιά ἠσπιάσθησαν τὸ ἕν τὸ ἄλλο, τῆς Μαρίας ὅμως οὔτε τὴν καλὴν νόκτα ἠδύχηθησαν. Ἡ δικαιοσύνη τῶν παιδιῶν εἶναι σκληρὰ. Μόνος ὁ Ἰάκωβος, ἐκεῖνος ὅστις εἶχε διηγηθῆ τὴν ἱστορίαν τοῦ Κάτωνος, περνῶν ἐμπρὸς της τὴν ἐκύτταζε μὲ βλέμμα λυπηρὸν καὶ συμπαθητικόν. (ἀκολουθεῖ.)

Εἰς τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν·

Ἐάν τὸ γαλανὸ κύμα π' ἀφρίζει,
Ἐάν νεφέλη λεπτὴ ποῦ πετᾷ.
κυανόλευκος δέρνεις τ' ἄερί, —
τῆς Ἑλλάδος σημαία γλυκεῖά!

Εἰς τὰ ξένα ὡσαν ὁ ἀγναντεύω
Ἐτοὺς λιμένας τοῦ κρούσῃ Βορείᾳ,
τ' οὐρανοῦ τῆς Ἑλλάδος μιὰ κόχη
μοῦ ἐανοίγεις ὅτῃ μαύρη νεφιά.

Ὀυρανί, γλυκὺ χρώμα ἐλπίδος,
σταυροστόλιστον δείχνεις γραφὴν —
«Γότφριντ» μὲ φλόγα γραμμένην —
καὶ τὸν θάνατον κάνεις γλυκόν.

Φύσα, φύσα γλυκὸ ἀεράκι!
Τὸν λευκόσταυρον σήκω ψηλά,
ὅπου μάτι ἀστράφτῃ Ἑλλήνων,
ὅπ' ἂν πάλλῃ Ἑλλήνων καρδιά. M.

Τὸ χορηγικὸν μνημεῖον τοῦ λυσικράτους·

Ὁ κομψὸς πυργίσκος, τὸν ὁποῖον βλέπετε εἰς τὴν ἐνώπιόν σας εἰκόνα, παριστᾷ τὸ χορηγικὸν μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους, ὅπως ἦτο τὸν παλαιὸν καιρὸν. Τὸ μνημεῖον τοῦτο σώζεται ἀκόμη εἰς τὴν ἀρχαίαν του

θέσει υπό την ανατολικήν πλευράν τῆς Ἀκροπόλεως, ἀλλ' ἔχει χάσει τὸ κόσμημα τῆς στέγης του, καὶ πολὺς ἄλλας ζημίας ἔχει υποφέρει κατὰ τὸ διάστημα τῶν 2,220 ἐτῶν ὅπου στέκει ἐκεῖ.

Διὰ τὴν ἐννοήσητε διατὶ ὀνομάζεται Χορηγικὸν μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους καὶ τί σημαίνει χορηγικὸν μνημεῖον πρέπει νὰ ανατρέξωμεν εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ νὰ ἐξετάσωμεν τὰ ἔθιμα τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὀμήρου ἦτο συνήθεια νὰ δίδουν ὡς βραβεῖον εἰς τοὺς νικητὰς τῶν ἀγῶνων τρίποδα, ὅστις δὲν ἦτον ἄλλο τι παρὰ χάλκινον ἀγγεῖον ἐστημένον ἐπάνω εἰς τρεῖς πόδας, ἐντὸς τοῦ οὐοίου ἐξέσταινον τὸ ὕδωρ, ὃ δὲ νικητῆς, ἂν ἤθελε, μετεχειρίζετο τὸ βραβεῖόν του ὡς σκευὸς τῆς μαγειρικῆς. Κατόπιν ὅμως ἔγινε συνήθεια νὰ κατασκευάζωνται οἱ τρίποδες αὐτοὶ μὲ μεγάλην πολυτέλειαν, ὥστε δὲν ἦσαν πλέον κατὰλληλοι πρὸς χρῆσιν οἰκιακὴν ἀλλὰ μόνον πρὸς ἐπίδειξιν — τότε δὲ ἀνετίθεντο εἰς ἐπίσημα καὶ δημόσια μέρη, ὡς λ. χ. εἰς τοὺς ναοὺς, ἢ, καθὼς ἐγένετο εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς ἰδιαιτέραν ὁδὸν τῆς πόλεως ὠρισμένην εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ ὀνομαζομένην Ὀδὸς τῶν Τριπόδων.

Εἰς τὰς Ἀθήνας ὁ χορηγικὸς τρίπους ἐδίδετο εἰς τοὺς νικητὰς ὄχι τῶν ἐθνικῶν ἀγῶνων, ἀλλ' εἰς τοὺς τῶν δραματικῶν ἀγῶνων, οἵτινες ἐτελοῦντο κατ' ἔτος εἰς τὸ μέγα Διονυσιακὸν θέατρον.

Εἰς τὸ θέατρον τοῦτο παριστάνοντο τὰ δράματα τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Εὐριπίδου. ὅταν δὲ ἀναγνώσητε τὰ δράματά των θὰ παρατηρήσητε διὰ τὸν διάλογον διακόπτεται κατὰ διαλείμματα ὑπὸ ἀσματῶν ἄνω τῶν ὁποίων γράφεται «χορὸς.» Τὰ μέρη ταῦτα τοῦ δράματος ἔψαλλε χορὸς παιδῶν ἢ ἀνδρῶν (ἐνίοτε δὲ καὶ γυναικῶν,) κινούμενος μὲ βῆμα ρυθμισμένον καθ' ἡμίκυκλον ἐντὸς τῆς ὀρχήστρας, ὃ δὲ ὁδηγὸς τοῦ χοροῦ ὀνομάζετο χορηγός· κατόπιν ὅμως τὸ ὄνομα τοῦτο ἐδόθη εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἔκαμε τὰ ἐξοδα τῆς καταρτίσεως καὶ τῆς ἀσκήσεως τοῦ χοροῦ. Οἱ χορηγοὶ λοιπὸν, τῶν ὁποίων ὁ χορὸς ἤρριστευεν εἰς τὸν διαγωνισμὸν, ἀνέθετον τὰ τρίποδά των εἰς μέρος ὅπου ἔρχόμενοι εἰς τὸ θέατρον καὶ ἀναχωροῦντες πάλιν ἐκείθεν νὰ τὰ βλέπουν καὶ νὰ ἐνθυμῶνται τοὺς διαγωνισμοὺς καὶ τὰς νίκας ταύτας. Διὰ τοῦτο ἐξέλεξαν τὴν κυριωτέραν ὁδὸν, διὰ τῆς ὁποίας ὁ κόσμος ὑπήγαιεν ἀπὸ τὴν ἀγορὰν εἰς τὸ θέατρον, καὶ τὴν

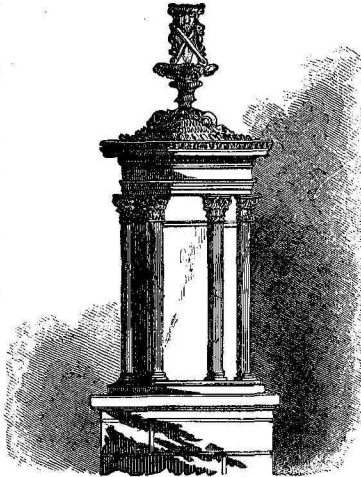
ἐστόλισαν εἰς ὄλον τὸ μάκρος τῆς διὰ κομφῶν πυργίσκων καθὼς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον παριστᾷ ἡ εἰκὼν, ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς τῆς στέγης ἔθετον τὸν τρίποδα, τὸν ὁποῖον ἐνίοτε ἐπεχρῶσαν. Ὁ πύργος τῆς εἰκόνος δὲν εἶχεν οὔτε θύραν οὔτε παράθυρα, καὶ ἐχρησίμευε μόνον ὡς ὑποβάσταγμα τοῦ τρίποδος, ἦτον ὅμως λεπτὰς ἐξεργασμένος καὶ ἔφερε τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν —

«Λυσικράτης Λυσιθέου Κικιννεὸς ἐχορήγηε Ἀκαμαντὶς παιδῶν ἑῖκα· Θέων ἠύλει Λυσιάδης Ἀθηναῖος ἐδίδασκεν Εὐαίνετος ἤρχεν.» δηλαδὴ

«Λυσικράτης ὁ υἱὸς τοῦ Λυσιθέου ἐκ τοῦ δήμου τῆς Κικίννης ἔκαμε τὴν χορηγίαν· ἡ Ἀκαμαντὶς φυλὴ ἐνίκησε διὰ χοροῦ παιδῶν· ὁ Θέων ἔπαιξε τὸν αὐλόν· ὁ Ἀθηναῖος Λυσιάδης διηύθυνε τὴν παράστασιν τοῦ δράματος· ὁ Εὐαίνετος ἦτο ἄρχων.» Ἐκ τούτου ὑδράμαθα νὰ μάθωμεν καὶ τὴν ἡλικίαν τοῦ μνημείου τούτου, διότι γνωρίζομεν ὅτι ὁ Εὐαίνετος ἦτο ἄρχων

εἰς τὰς Ἀθήνας περὶ τὸ 335 π. Χ. ὥστε ἐὰν προσθέσωμεν εἰς τοῦτο τὰ ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος παρελθόντα ἔτη εὐρίσκομεν ὅτι τὸ μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους ἠγέρθη πρὸ 2220 περίπου ἐτῶν.

Πόσον ὠραία θὰ ἦτον ἡ ὁδὸς τῶν Τριπόδων μὲ τοὺς χρυσοστολίστους τῆς μαρμαρίνου πύργους! καὶ τί δυστύχημα νὰ μὴ σωθῆ ἕκ τῶν αἰμῶν εἰ μὴ ἐν μνημείον! Μέχρι τοῦ ἔτους 1676 ἐσώζετο καὶ ἄλλο ἐν ὁμοίον πρὸς τὸ τοῦ Λυσικράτους, ἀλλὰ κατεστράφη ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ κατεστρέφετο καὶ τοῦτο ἐὰν δὲν ἐτύγχανε

Τὸ μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους

νὰ ἦναι κτισμένον μέσα εἰς τὸν τοῖχον τοῦ μοναστηρίου τῶν Γάλλων Καπουκίνων, τοὺς ὁποίους οἱ Τούρκοι δὲν ἐπέιραζον.

Τὸ χυδαῖον ὄνομα τοῦ μνημείου τοῦ Λυσικράτους εἶναι τὸ «φανάρι τοῦ Διογένη,» τοῦ δὲ συντρόφου του, τὸ ὁποῖον κατεστράφη πρὸ δύο αἰῶνων, «τὸ φανάρι τοῦ Δημοσθένη.»

ΓΝΩΜΙΚΑ ΤΩΝ ΕΠΤΑ ΣΟΦΩΝ.

«Μηδὲν ἄγαν,» Σόλων ὁ Ἀθηναῖος εἶπε. «Γίνωσκε καιρὸν,» Πιττακὸς ὁ Μυτιληναῖος. «Μέτρον ἄριστον,» Κλεόμβροτος ὁ Λίνδιος. «Μελέτη τὸ πᾶν,» Περικλῆς ὁ ἐκ Κορίνθου. «Ἐγγύα πάρα δ' ἄτα,» Χίλων ὁ Λακεδαιμόνιος. «Γνώθι σαυτὸν,» Θαλῆς ὁ Μιλήσιος. «Οἱ πλεῖστοι κακοί,» Βίας ὁ Πριηνεὺς.